

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/48/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4419203257
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4419203257.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a členiek senátu JUDr. Márie Malíkovej a JUDr. Sone Vackovej v právnej veci žalobcu: B. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. C. XXX, zastúpeného: JUDr. Lívia Kňazčíková, advokátska so sídlom Komárno, M. R. Štefánika 6, IČO: 31 167 586, proti žalovanému: O. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXX, zastúpenému B. Gergely Pšenák, advokát so sídlom Nové Zámky, M. R. Štefánika 30, IČO: 42 369 436, o určenie neexistencie dlhu, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 25. februára 2022 pod č.k. 13C/41/2019 - 368 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a v e c m u v r
a c i a n a ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1.1.Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie určil, že dlh žalobcu voči žalovanému na základe zmluvy o pôžičke uzavretej medzi nimi dňa 14.11.2018 vo výške 200 000 eur neexistuje. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že žalobca sa domáhal určenia, že dlh žalobcu voči žalovanému na základe zmluvy o pôžičke uzavretej medzi nimi dňa 14.11.2018 neexistuje z dôvodu, že on takúto zmluvu nikdy uzavrieť nechcel, nikdy jej obsah nedohadoval , bol podvedený. Žalovaný ho úmyselne oklamal tvrdiac, že uzatvára kúpnu zmluvu na vozidlo Cadillac. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie Notárskou zápisnicou N 179/2018, NZ 55442/2018, NCRIs 56033/2018 spísanej notárkou JUDr. Zuzanou Kanásovou dňa 14.11.2018 z ktorej zistil, že ňou žalobca vyhlásil, že mu žalovaný požičal sumu 200 000 eur, ktorú sa žalobca zaviazal vrátiť do jedného mesiaca od podpísania zmluvy (t.j. do 12.12.2018) s odmenou 2500 eur do 31.1.2019, t.j. v uvedenej lehote žalovanému vrátiť sumu 202 500 eur. Pre prípad, že sa tak nestane, súhlasil žalobca s tým, aby táto notárska zápisnica bola podľa § 45 ods. 2 písm. c/ zákona č. 233/1995 Zb. vykonateľným exekučným titulom. Uvádza sa v nej, že k odovzdaniu finančných prostriedkov došlo .Súd zo správy exekučného súdu a z upovedomenia o začatí exekúcie zo 6.6.2019 zistil, že Okresný súd Banská Bystrica vedie exekučné konanie medzi oprávneným O. I. a povinným B. R. o vymoženie sumy 200 000 eur s prísl. pod č.k. 53Ek/280/2019 (355 EX 261/2019), v ktorom povinný podal návrh na odklad exekúcie zo dňa 21.5.2019 (z dôvodu, že je presvedčený, že bol podvedený a podal preto aj trestné oznámenie - opísal rovnaké skutočnosti ako v žalobe v merite tejto veci), ktorý návrh bol uznesením súdu zo dňa 10.7.2019 zamietnutý. Z podania žalobcu zo dňa 21.5.2019 adresovaného súdnemu exekútorovi JUDr. Petrovi Klimentovi zistil, že žalobca podal návrh na zastavenie exekúcie 355 EX/261/2019 a návrh odklad. Argumentoval rovnakými dôvodmi. Zo zmluvy o pôžičke zo dňa 12.11.2018 uzavretej medzi žalovaným ako veriteľom a žalobcom ako dlžníkom zistil, že ňou žalovaný požičal žalobcovi sumu 200 000 eur, ktorú sa žalobca zaviazal vrátiť do 12.12.2018 s odmenou 2500 eur do 31.1.2019, t.j. v uvedenej lehote žalovanému vrátiť sumu 202 500 eur. Uvádza sa v nej, že k odovzdaniu finančných prostriedkov došlo pri podpise zmluvy, čo dlžník potvrdil svojím podpisom. Zmluva obsahuje podpisy strán sporu, z nich podpis dlžníka je overený na Obecnom úrade U. dňa 14.11.2018.Z potvrdenia Obce U. zo dňa 20.5.2019 zistil, že úrad osvedčil, že dňa 14.11.2018 obec osvedčila podpis žalobcu ako dlžníka na

zmluve o pôžičke. Z potvrdenia a súhlasu Tipos a.s. Bratislava zo dňa 9.5.2017 zistil, že žalobca vyhral v hre Loto sumu 956 100 eur o vyplatenie ktorej žalobca požiadal na tam uvedený účet. Z výpisu z účtu žalobcu č. A XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX zistil, že dňa 10.5.2017 naň bola pripísaná suma 956 100 eur od spoločnosti Tipos a.s.. V priebehu septembra 2017 až októbra 2018 žalobca na iné svoje sporacie a investičné účty previedol vysoké sumy v státisícoch eur. Ku dňu 14.11.2018 v deň podpisu spornej zmluvy o pôžičke, sa na jeho účte nachádzala suma 5 706,98 eura. Ďalej súd prvej inštancie citoval výpovede strán, svedkov notárky JUDr. J. Ing. U. C. , J. R., L. B., obsah zmluvy uzavretej medzi žalovaným ako dlžníkom a jeho sestrou Z. I. ako veriteľom dňa 9.11.2018. Zistil, že žalovanému jeho sestra požičala sumu 50 000 eur, ktorú sa dlžník zaviazal vrátiť do 30.1.2019. Zo zmluvy uzavretej medzi žalovaným ako dlžníkom a J. ako veriteľom dňa 5.11.2018 z ktorej zistil, že žalovanému ňou bola poskytnutá pôžička v sume 74 000 eur, ktorú pôžičku sa zaviazal vrátiť do 1.1.2019. Zo spisu KR PZ SR Nitra ČVS: KRP-72/2-VYS-NR-2019 výpoveď svedkyne Z. I., svedka N. J. a na zistený skutkový stav aplikoval ustanovenia § 3, § 34, 37 ods. 1, 2, § 39, § 49a, § 40a Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), § 137 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP). V bodoch 24, 25 rozsudku uviedol právnu teóriu nalievavého právneho záujmu na podľa § 137 CSP, v bode 30 zdôvodnil nalievavý právny záujem žalobcu spočívajúci v tom, že bez takého určenia by jeho právo bolo ohrozené a jeho vlastnícke práva by mohli byť postihnuté exekúciou.

1.2. Ďalej uviedol, že základnou otázkou (predbežnou) bola otázka platnosti zmluvy o pôžičke zo dňa 14.11.2018. Až po vyriešení tejto prejudiciálnej otázky mohol posúdiť dôvodnosť žaloby. Uviedol, že z vykonaného dokazovania má za nepochybne preukázané, že strany sporu vo forme notárskej zápisnice N 179/2018, NZ 55442/2018, NCRIs 56033/2018 spísanej notárkou JUDr. Zuzanou Kanásovou podpísali dňa 14.11.2018 zmluvu o pôžičke. Žalovaný ňou požičal žalobcovi sumu 200 000 eur, ktorú sa žalobca zaviazal vrátiť do 12.12.2018 s odmenou 2500 eur do 31.1.2019, t.j. v uvedenej lehote žalovanému vrátiť sumu 202 500 eur. Pre prípad, že sa tak nestane, súhlasil žalobca s tým, aby táto notárska zápisnica bola podľa § 45 ods. 2 písm. c/ zákona č. 233/1995 Zb. vykonateľným exekučným titulom. Okresný súd Banská Bystrica vedie pod č. konania 53Ek/280/2019 (355 EX 261/2019) vo veci oprávneného (v tomto konaní žalovaný O. I.) exekúciu proti B. (v tomto konaní žalobca) o vymoženie sumy 200 000 eur s príslušenstvom, v ktorej veci je exekučným titulom notárska zápisnica N 179/2018, NZ 55442/2018, NCRIs 56033/2018 zo dňa 14.11.2018. Žalobca v konaní tvrdil, že zmluvu o pôžičke uzavrel v omyle vyvolanom žalovaným, žalovaný tvrdil, že žalobca ho požiadal o pôžičku. Existenciu pôžičky, ktorú mal žalobcovi poskytnúť preukazoval zmluvou o pôžičke z 12.11.2018 a notárskou zápisnicou zo 14.11.2018 (obe podpísané žalobcom) a výpoveďami svedkov I., T. C. a R. (a zmluvami s I. a C.). Medzi tvrdeniami žalobcu a žalovaného sú rozpory predovšetkým o tom, či k uzavretiu zmluvy o pôžičke na sumu 200 000 eur došlo odovzdaním peňazí. Tvrdenia žalovaného o poskytnutí pôžičky potvrdzovali zmluva o pôžičke z 12.11.2018 a notárska zápisnica zo 14.11.2018 a výpovede svedkov (osôb, ktoré mali pôžičku poskytnúť žalovanému) a to svedkovia I., R. a C.. Mal za nepochybne preukázané, že žalobca v čase kedy si mal od žalovaného požičať sumu 200 000 eur (12.11.2018), disponoval na svojom účte hotovosťou približne v sume 5 700 eur a na podielových listoch sumou 167 530,38 eura.

Ďalej konštatoval, že na strane žalovaného sú dva základné dôkazy o tom, že malo dôjsť k uzavretiu zmluvy o pôžičke , zmluva o pôžičke zo dňa 12.11.2018 s overeným podpisom žalobcu a notárska zápisnica zo dňa 14.11.2018. Tieto listiny by samé osebe bežne postačovali k tvrdeniu, že k pôžičke došlo. Musel v konaní prihliadnuť i na iné vykonané dôkazy a to aj jednotlivo, ale hlavne v ich vzájomnej súvislosti. Žalobca sa dostal do dôkaznej núdze (ohľadom svojho tvrdenia, že žiadna pôžička nebola), mal za to, že napriek podpísaniu oboch listín, v skutočnosti platne k uzavretiu zmluvy o pôžičke a najmä k odovzdaniu peňazí medzi stranami sporu ako podstatnej náležitosti zmluvy o pôžičke ako reálneho kontraktu, nedošlo. Tvrdenia žalovaného o odovzdaní peňazí vyhodnotil ako nepravdivé, nedôveryhodné. Preukázateľne (sám to uviedol), nedisponoval finančnými prostriedkami v takom rozsahu, aby mohol poskytnúť pôžičku v dohodnutom rozsahu (200 000 eur). Podľa jeho tvrdení si tieto finančné prostriedky požičal od sestry a kamarátov za účelom ich požičania žalobcovi. Pritom ho poznal (ako sám potvrdil) iba zbežne a krátko. Je ťažko uveriteľné, že by niekto požičal tak vysokú sumu inej osobe, ktorú takmer nepozná, aby jej požičal peniaze, ktoré si sám na to musel požičať. Za nízku odmenu 2500 eur bez akéhokoľvek zabezpečenia splnenia tohto záväzku.

1.3. V ďalšej časti vyhodnotil výpoveď svedka C. nevediaceho meno žalovaného, kedy požičal peniaze, bez spísania zmluvy, bez žiadneho profitu ako spochybňujúci, či k pôžičke žalovanému vôbec došlo. Ďalej uviedol, že je ťažko uveriteľné, že by sestra žalovaného bola požičala bratovi takmer všetky finančné prostriedky (50 000 eur), ktoré získala predajom domu za cenu 55 000 eur, teda takmer všetky

finančné prostriedky, ktoré mala. Mal pochybnosť o pravdivosti jej výpovede, najmä pokiaľ ide o osobu žalovanému blízku. Ďalej poukázal na časovú súvislosť zmluvy o pôžičke z 12.11.2018 a notárskej zápisnice zo 14.11.2018), podpísané krátko po sebe (v priebehu 2 dní). Je zrejmé, že po tak krátkej dobe sa určite nebol žalovaný informovať na stav vrátenia pôžičky. Do uplynutia lehoty na ich vrátenie bolo ešte dostatok času (takmer celá dohodnutá doba). Je vylúčené, aby žalovaný prestával už vtedy žalobcovi veriť, že peniaze vráti a že by toto malo byť dôvodom na podpis notárskej zápisnice, ktorej podpísanie ešte 2 dni predtým žalovaný nevyžadoval. Tvrdenie žalovaného o tom, že prestával žalobcovi veriť, nie je pravdivé.

Ďalej uviedol, že (a to bez toho, že by akýmkoľvek spôsobom mal v úmysle žalobcu uraziť, či znevážiť) prihladol na skutočnosť vyplývajúcu z výsluchu žalobcu samotného (ako aj výsluchu svedka Zsideka), že žalobca dlhodobo požíva alkoholické nápoje v nadmernom rozsahu. V deň podpisu zmluvy na Obecnom úrade U. dňa 12.11.2018 bol pod vplyvom alkoholu, keď vypil 2 pivá a poldeci. Žalobca neovláda dostatočne slovenský jazyk. V tomto konaní i v trestnom konaní mal tlmočníka z jazyka maďarského. Podľa názoru súdu je podpriemerne inteligentný. Jeho schopnosť rozpoznáť situácie primeraným spôsobom, ktorá je podkladom pre primerané prispôbenie sa situácii, (predovšetkým situácii, ktorú neočakáva - podpis zmluvy o pôžičke) vo chvíli, keď si nevystačí so svojou skúsenosťou, je veľmi nízka. Nevedomosť, neznalosť a nedostatočná inteligencia mohla ľahko spôsobiť, že mysliac si, že podpisuje papiere týkajúce sa automobilu Cadillac, podpísal ľahkovážne hocičo iné, v tomto prípade zmluvu o pôžičke. Mentálna úroveň žalobcu je nízka, vyplynulo to tiež na pojednávaní z jeho výpovede, keď nedokázal sám formulovať vety a odpovede na kladené otázky. V prípade žalobcu ide o jednoduchú, dôverčivú a naivnú osobu, ktorá dôverovala žalovanému a jemu blízkym osobám. Hodnotiac vykonané dokazovanie s poukazom na § 191 CSP uzavrel, že dôkazy v tomto produkované žalovaným nie sú vierohodné. Výpovede svedkov C. a R. sú nedôveryhodné, javia sa ako čisto účelové a vykonštruované. Za vykonštruovanú považoval zmluvu o pôžičke medzi žalovaným a jeho sestrou.

1.4. Ďalej uviedol, že tvrdenia žalobcu, že žalovaný ho pri uzavretí zmluvy o pôžičke a pri jej podpise uviedol do omylu, sú pravdivé. Z výpovede notárky JUDr. C. vyplynulo, že pri podpise notárskej zápisnice sa jednalo v slovenskom jazyku. Zápisnica nebola pretlmočená do jazyka maďarského. Žalobca je osobou s podpriemernou inteligenciou a pravidelne požíva alkohol v nadmernom rozsahu. Ako voči takejto obmedzene disponovanej osobe bolo možné žalovanému konať spôsobom, ktorý vzbudí dôveru v to, že žalobca podpíše listinu s iným obsahom, než je mu prezentované. Napriek tomu, že žalobca osobne podpísal zmluvu o pôžičke a notársku zápisnicu, ktoré sú základnými dôkazmi dospel k záveru, že k uzavretiu zmluvy o pôžičke a ani k odovzdaniu peňazí z nej medzi žalovaným ako veriteľom a žalobcom ako dlžníkom nikdy nedošlo, nedošlo teda k naplneniu náležitostí zmluvy, ktorú žalobca podpísal.

Nikdy nebolo jeho úmyslom požičať si od žalovaného finančné prostriedky (ktoré navyše nepotreboval požičať, pretože sám mal finančných prostriedkov k dispozícii dost). V úmysle žalovaného bolo pripraviť ho o finančné prostriedky. S týmto úmyslom ho presvedčil o tom, že podpisuje papiere týkajúce sa vozidla Cadillac, hoci podpísal v skutočnosti zmluvu o pôžičke. Ďalej uviedol, že zmluva je neplatná podľa § 37 ods. 1 OZ a § 49a OZ. Je zrejmé, že je tu nedostatok vôle žalobcu na jej uzavretí. K jej podpisu žalobcom došlo omylom vyvolaným žalovaným. Nikdy nebolo jeho úmyslom požičať si od žalovaného peniaze.

1.5. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi v konaní plne úspešnému priznal súd nárok na plnú náhradu trov konania. O výške jeho nároku na náhradu trov konania súd rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozsudku.

2.1. Žalovaný podal proti rozsudku odvolanie podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f) a písm. h) CSP dôvodiac, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Rozsudok považoval za nesprávny, svojvoľný, zmätočný a nepreskúmateľný. Poukázal na listinný dôkaz predložený súdu zo strany žalobcu, z ktorého jednoznačne vyplýva, že žalobca na svojom bankovom účte vedenom v Slovenskej sporiteľni, a.s. v rozhodnom období nedisponoval väčšími finančnými prostriedkami. Dňa 14.11.2018 mal na svojom bankovom účte č. IBAN A XXXX XXXXXXXXX

XXXX XXXX finančné prostriedky vo výške 5 706,98 eura, čo je v rozpore s odôvodnením napadnutého rozsudku, že nepotreboval pôžičku od žalovaného. Z výpisu účtu vyplýva, že dňa 10.5.2017 mal na svojom bankovom účte zostatok vo výške 956.104,51 eura a dňa 14.11.2018 mal už len 5 706,98 eura. Z uvedeného je evidentné, že skoro všetky finančné prostriedky zo svojho účtu minul za necelý rok. Mohol sa dostať do finančnej tiesne. Z vykonaného dokazovania nevyplýva skutočnosť, že by žalobca nemal za potrebu si požičať, práve naopak, z listinných dôkazov vyplýva, že jeho finančná situácia oproti mesiacu máj 2017 bola likvidná.

2.2. Ďalej uviedol, že súd I. inštancie základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym právnym záverom a skutkovým zisteniam a skutočnosť, že žalobca disponoval podielovými fondmi vo výške 167530,38 eura. Ukázal mu investície na sumu vo výške 500 000 eur. Z výpisu účtu žalobcu vyplýva, že od výhry v lotérii a podľa výpisov z účtu od obdobia 10.5.2017 až do obdobia uzavretia zmluvy o pôžičke teda do 14.11.2018 stihol minúť vyše 950 000 eur. K tomu nasvedčuje aj výpoveď svedka N. J..

2.3.V ďalšej časti sa nestotožnil s dôvodmi rozhodnutia o nedisponovaní s finančnými prostriedkami. Poukázal na výpoveď svojej sestry Z. I. zo dňa 10.9.2019, z ktorej jednoznačne vyplýva, že disponoval finančnou sumou vo výške 50 000 eur. Svedkyňa v trestnom konaní riadne opísala nadobudnutie finančných prostriedkov, opísala od koho dostala finančné prostriedky za predaj nehnuteľností. Uvedené skutočnosti vyplývajú zo zmluvy o pôžičke, ktorá bola uzatvorená krátko pred podpisom zmluvy o pôžičke medzi žalobcom a žalovaným.

2.4. Ďalej nemožno tvrdiť, že nedisponoval finančnými prostriedkami vo výške ďalších 74 000 eur, nakoľko dňa 5.11.2018 došlo k podpisu zmluvy o pôžičke medzi ním a veriteľom J. R.. Predmetom zmluvy bolo požičanie finančných prostriedkov vo výške 74 000 eur. Zmluva o pôžičke bola uzatvorená pred notárom JUDr. O. K.. Túto skutočnosť potvrdil svedok R. na pojednávaní dňa 20.11.2020. Svedok T. U. C. potvrdil, že mu poskytol finančné prostriedky. Žalobca aby vyvrátil uvedené skutočnosti, nepredložil žiaden dôkaz. Žalobcom navrhnutý svedok L. B. na pojednávaní dňa 20.11.2020 uviedol, že žalobca investoval do podnikania autobazáru vyššiu sumu .

Počas procesu namietal ako prejudiciálnu otázku prípustnosti žaloby vzhľadom na neexistenciu naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti právnych aktov. Mal za to, že ide o určovací žalobu podľa § 137 CSP a neplatnosť právneho úkonu možno požadovať iba v prípade, ak strana preukáže svoj naliehavý právny záujem na takomto určení, teda je dôležité vo viazanosti na konkrétny určovací petít, aby sa ním neistota v právnom vzťahu odstránila. Žalobca takýto právny záujem nepreukázal a žaloba nie je procesne prípustným nástrojom práva žalobcu. Poukázal na zmluvu o pôžičke zo dňa 14.11.2018, notársku zápisnicu zo dňa 14.12.2018, exekučné konanie, v ktorom žalobca nepodal opravné prostriedky a nevyužil všetky svoje práva. Neosvedčil svoj naliehavý právny záujem, čo je dôvodom na zamietnutie žaloby. Uvedenou námietkou súd počas súdneho procesu na súde prvého stupňa ako ani v napadnutom rozsudku nezaoberal.

2.5. Odmenu 2 500 eur považoval za primeranú k dĺžke poskytnutej pôžičky jeden mesiac. Nestotožnil sa s dôvodmi rozhodnutia v bode 43 odôvodnenia. Dlhoročné kamarátstvo so svedkom C. zo strany žalobcu žiadnym spôsobom nebolo vyvrátené. Neobstojí odôvodnenie súdu spochybňujúce nesprávne priezvisko svedka.

2.6. Ďalej uviedol, že zo žiadneho dôkazu nebolo preukázané že žalobca je nevedomý, neznalý a má nedostatočnú inteligenciu. Nebolo preukázané, že mohol konať ľahkovážne a jeho mentálna úroveň je nízka. Nebol vykonaný žiadny dôkaz, ktorý by preukazoval že ide o jednoduchú, dôverčivú a naivnú osobu. Otázku intelektu a rozumej vyspelosti žalobcu by mohol odpovedať znalec alebo psychológ. Žiadny znalecký posudok alebo lekárska správa nebola súdu doručená, ktorá by preukazovala závery súdu o jeho mentálnych schopnostiach a o nadmernom požívaní alkoholu. Práve naopak, o mentálnej úrovni žalobcu svedčí jeho výpoveď a výpoveď svedkov, že po výhre v Lote vo výške 956 000 eur finančné prísť prostriedky investoval , zrekonštruoval dom, pivnicu a kúpil nejaké autá.

2.7. Nebolo preukázané, že by sa zoznámil so žalobcom v mesiaci október 2018 prostredníctvom osoby B. M. za účelom kúpy motorového vozidla Cadillac escalade. Táto skutočnosť v spore nebola preukázaná priam bola svedeckými výpoveďami vyvrátená. Nikdy žiadne vozidlo značky Cadillac nevlastnil. Žalobcu poznal niekoľko rokov, v pohostinstve ho sám vyhľadal s tým, že vedel, že požičiavam finančné prostriedky. Uviedol, že potrebuje nakúpiť vozidlá do svojho autobazáru pred Vianocami a vtedy mal mať svoje peniaze zainvestované do nejakých akcií alebo fondov. Táto skutočnosť bola preukázaná počas

dokazovania. Žalobca vo svojom písomnom prejave uviedol, že nepotreboval finančné prostriedky a nemá žiadne podnikanie týkajúce predaja ojazdených vozidiel. Pred políciou a v spore uviedol opak, ktorá skutočnosť aj ďalšími svedeckými výpoveďami bola potvrdená a je súčasťou súdneho spisu. Osobne ho zobral ukázať svoj autobazár a ukázal mu listinu o zainvestovaných peniazoch na sumu okolo 500 000 eur. Preto mu veril a čakal, že peniaze vráti do 12.12.2018. Nakoľko mu finančné prostriedky v určenej lehote nevrátil, prisľúbil, že ich vráti neskôr a dohodli sa, že ich vráti do 31.1.2019 a to už v notárskej zápisnici, ktorú pripojil k žalobe.

2.8. Tvrdenie žalobcu o neovládaní slovenského jazyka nie je pravdou a v spore bolo vyvrátené. Vyplýva to zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 29.5.2020. Žalobca 2-3 krát odpovedal na otázky položené v slovenskom jazyku spontánne bez tlmočenia. Prečítal si zmluvu o pôžičke bez neho, notársku zápisnicu a odpovedal na všetky otázky notára po slovensky a nemal s tým žiadny problém. Uvedenú skutočnosť potvrdila notárka vo svojom výsluchu na pojednávaní dňa 20.11.2020.

2.9. K jeho tvrdeniu, že právne úkony podpisoval pod vplyvom alkoholu, uviedol, že strany boli obecnom úrade v U. a u notára v ranných hodinách. Žalobca nejavil žiadne známky, že by bol pod vplyvom alkoholu.

2.10. V závere odvolania uviedol, že súd prvej inštancie svojvoľným hodnotením dôkazov porušil jeho práva na spravodlivé súdne konanie. Napadnutý rozsudok navrhol zmeniť alternatívne zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalobca podal písomné vyjadrenie k odvolaniu žalovaného. Uviedol, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov konštatoval, že pri podpísaní zmluvy konal v omyle vyvolaným žalovaným. V prípade že pôžičke ako k reálnemu kontraktu nedošlo, nemôže existovať ani v exekučnom konaní dlh zo zmluvy o pôžičke. Odvolanie považoval za nedôvodné. Nestotožnil sa s tvrdením žalovaného že napadnuté rozhodnutie nie je správne, zmätočné, svojvoľné a nepreskúmateľné. Súd prvej inštancie sa zodpovedne venoval každej jednej skutočnosti, ktorá vyšla v konaní najavo a hodnoverne zdôvodnil svoje úvahy pri hodnotení dôkazov. K tvrdeniu žalovaného, že nedisponoval v čase uzavretia zmluvy väčšími finančnými prostriedkami, poukázal na vykonané dokazovanie, z ktorého vyplýva, že mal k dispozícii finančné prostriedky vo výške 956 100,60 eura. Peniaze mal v rozhodnej dobe investované správcovskej spoločnosti prístupné do 72 hodín, SLSP, a.s. na sporiacom účte, rovnako mal príjem z investícií do obchodu svojho rodinného známeho. Tvrdenie žalovaného, že mu mal údajne preukázať potvrdenie investície sume 500 000 eur sa nezakladá na pravde. Takúto sumu nemal investovanú v správcovskej alebo inej spoločnosti. Preto takýmto potvrdením nemohol disponovať. Stotožnil sa s vyhodnotením výpovedí svedkov súdom prvej inštancie a jeho právnym posúdením naliehavého právneho záujmu na danom určení. Rovnako považoval správne vyhodnotenie súdom ohľadne jeho osoby. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie navrhol potvrdiť a žiadal priznať náhradu trov konania.

4. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, zákon číslo 160/2015 Z.z., ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolaní (§ 379, § 380 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), vec prejednal a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v celom rozsahu podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

5. Žalovaný v odvolaní namietal nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie. Namietal nedostatočne zistený skutkový stav, pretože zistený skutkový stav neobstojí, pretože súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil vykonané dokazovanie a nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie.

6. Odvolací súd po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie dospel k záveru, že rozsudok obsahuje náležitosti § 220 ods. 2 CSP. Citované ustanovenie ukladá súdu v druhej vete jasne a výstižne vysvetliť, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. V odôvodnení uvedie, ktoré z rozhodných skutkových okolností preukázané boli a ktoré nie. Pokiaľ súd nevyjasní jednotlivé čiastkové zistenia, ktoré sú preukázané (alebo nepreukázané) jednotlivými dôkaznými prostriedkami, prejavuje sa absencia tohto postupu navonok v uvedení tzv. súborového zistenia skutkového stavu, keď súd opíše skutkový stav ako celok, bez toho, aby bolo zrejmé, ako jednotlivé skutkové okolnosti posúdil a z čoho ich zistil. Pre kvalitné súdne rozhodnutie je nepostačujúce, ak súd vymenuje vykonané dôkazy a ich obsah, ale neuvedie, čo konkrétne z nich zistil. Obsahom hodnotenia dôkazov je aj opísanie úvahy súdu o tom, ktorý z vykonaných dôkazov považoval za hodnoverný a ktorý nie, aké zistenia vyvodil z vykonaných dôkazov, ktoré si odporujú alebo sa vylučujú. Je potrebné vychádzať z princípu voľného hodnotenia dôkazov zakotveného v článku 15 základných princípov CSP a v § 191 CSP. Aj tento princíp medzi skutkovými zisteniami súdu získanými v procese dokazovania, úvahami súdu v procese hodnotenia dôkazov a jeho právnymi závermi. Preto nie je prípustný eklektický a neopodstatnený výber dôkazov smerujúcich k jednostranným záverom. Podľa názoru odvolacieho súdu rozsudok súdu prvej inštancie obsahuje prednesy strán, vykonané dokazovanie, vyhodnotenie vykonaného dokazovania, právne predpisy aplikujúce súdom prvej inštancie a dôvody, v čom považoval daný naliehavý právny záujem na danom určení a prečo žalobe vyhovel. Nesúhlas žalovaného s vyhodnotením dokazovania podľa jeho predstáv nespôsobuje nedostatok dôvodov. Má vplyv len na posúdenie správnosti zisteného skutkového stavu.

7. Súd prvej inštancie založil rozhodnutie na preukázaní naliehavého právneho záujmu na danom určení poukazujúc na exekučný titul -notársku zápisnicu. Odvolací súd sa s posúdením naliehavého právneho záujmu na danom určení stotožnil.

8. Z obsahu spisu vyplýva, že voči žalobcovi žalovaný vedie exekúciu na základe exekučného titulu, ktorým je notárska zápisnica. V zmysle § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku notárska zápisnica je spôsobilým titulom na vykonanie rozhodnutia iba za predpokladu, že bola spísaná predpísaným spôsobom a obsahuje náležitosti predpokladané ustanovením § 46 a nasl. Notárskeho poriadku.

9. Povinnosť plnenia na základe notárskej zápisnice možno charakterizovať ako plnenie, ktoré má svoj základ v procesnom práve, teda bez vzťahu na hmotnoprávny titul. Notárska zápisnica so súhlasom k vykonateľnosti má povahu verejnej listiny a ako každá verejná listina aj notárska zápisnica osvedčuje pravdivosť údajov v nej uvedených až do doby, pokiaľ nie je preukázaný opak. Aj pri posudzovaní notárskej zápisnice sa preto uplatňuje tzv. prezumpcia správnosti. Notárska zápisnica je spôsobilým exekučným titulom vtedy, ak mimo formálnych podmienok vykonateľnosti spĺňa podmienky materiálnej vykonateľnosti. Jednou z podmienok materiálnej vykonateľnosti je, aby notárska zápisnica obsahovala právny záväzok (stanovenie konkrétnej povinnosti zo záväzkového právneho vzťahu vzniknutej na základe určitej právnej skutočnosti), ďalšími sú označenie oprávnenej osoby, povinnej osoby, právneho dôvodu, predmetu a času plnenia a súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou notárskej zápisnice. Notárska zápisnica môže obsahovať aj samotný hmotnoprávny úkon. Dohoda oprávnenej osoby a povinnej osoby obsiahnutá v notárskej zápisnici, ktorá vyjadruje súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou notárskej zápisnice, nemá hmotnoprávnu povahu; ide o jednu z náležitostí, ktorú musí notárska zápisnica obsahovať (§ 46 a nasl. Notárskeho poriadku), aby bola z materiálneho hľadiska vykonateľná (aby bola exekučným titulom). Táto dohoda oprávnenej a povinnej osoby teda nemá sama osebe za následok vznik, zmenu alebo zánik práv alebo povinností účastníkov právneho vzťahu. V prípade notárskej zápisnice so súhlasom s vykonateľnosťou treba mať na zreteli osobitné znaky tohto exekučného titulu v porovnaní s inými exekučnými titulmi. Takáto zápisnica nie je rozhodnutím (súdu alebo iného orgánu) a nemá ani účinky, ktoré zákon s rozhodnutím spája a nie je vybavená účinkami právoplatnosti ani záväznosti pre účastníkov a pre všetky orgány, ktoré majú napríklad rozhodnutia súdu vydané v občianskom súdnom konaní (§ 159 O.s.p.). Skutočnosť, že sa osoba povinná zaviazala poskytnúť oprávnenej osobe určité plnenie a dohoda o tom je uvedená v notárskej zápisnici so súhlasom s vykonateľnosťou, podľa názoru dovolacieho súdu celkom nevyklučuje, aby v individuálnych prípadoch

- so zreteľom na osobitné okolnosti prejednávanej veci - sa povinná osoba domáhala návrhom na súde určenia, že nie je povinná plniť (resp. že neexistuje dlh, ktorý by mala plniť).

10. Je pravdou, že exekučný súd pri posudzovaní vykonateľnosti zápisnice posudzuje iba to, či sú dané formálne a materiálne predpoklady vykonateľnosti, a to bez zreteľa na hmotnoprávny základ. Otázkou naplnenia formálnych a materiálnych predpokladov môže preto posudzovať iba exekučný súd. To napokon znamená, že vykonateľná môže byť aj taká zápisnica, ktorá nemá svoj základ v hmotnom práve. Exekučný súd musí zobrať do úvahy prípadnú námietku povinného v exekučnom konaní týkajúcu sa platnosti procesného prejavu podľa § 41 Exekučného poriadku spočívajúcu napr. v tom, že ten kto prejav urobil, nemal spôsobilosť na právne úkony. Na druhej strane ale prejav povinnej osoby urobený v notárskej zápisnici, ktorý má mať procesné dôsledky (jeho súhlas s vykonateľnosťou notárskej zápisnice) nezbavuje povinnú osobu možnosti urobiť predmetom súdneho konania samotný hmotnoprávny vzťah (povinnosť z neho vyplývajúcu). To potom znamená, že v sporovom konaní je možné domáhať sa samostatným návrhom určenia neplatnosti právneho úkonu (v danej veci zmluvy o pôžičke), na ktorý bol v notárskej zápisnici odkaz v súvislosti s uznaním dlhu. Pokiaľ by prípadne súd takémuto návrhu vyhovel, notárska zápisnica zostáva exekučným titulom. Ak by v exekučnom konaní došlo k vymoženiu plnenia uvedeného v notárskej zápisnici a následne súd by v inom (sporovom) konaní určil, že hmotnoprávny základ nie je daný, išlo by u oprávneného o bezdôvodné obohatenie. Z uvedených dôvodov odvolací dôvod žalovaného o nepreukázaní naliehavého právneho záujmu na danom určení, nie je daný. Súd prvej inštancie preto správne pristúpil k meritórnemu prejednaniu sporu. Dospel k záveru, že nedošlo k uzavretiu zmluvy o pôžičke, pretože nedošlo k reálnemu kontraktu odovzdaním peňazí a zároveň zmluvu o pôžičke považoval za neplatný právny úkon pre omyl v konaní žalobcu, do ktorého ho uviedol žalovaný.

11. Právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú (§ 34 Občianskeho zákonníka).

Právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný (§ 37 ods. 1 O.s.p.).

Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom (§ 39 O.s.p.).

Ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovení § 49a, 140, § 145 ods. 1, § 479, § 589, § 701 ods. 1 a § 741b ods. 2, považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu nedovolá. Neplatnosti sa nemôže dovolávať ten, kto ju sám spôsobil. To isté platí, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje dohoda účastníkov (§ 40). Ak je právny úkon v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o cenách, je neplatný iba v rozsahu, v ktorom odporuje tomuto predpisu, ak sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti dovolá (§ 40a Občianskeho zákonníka).

Ak neplatný právny úkon má náležitosti iného právneho úkonu, ktorý je platný, možno sa naň odvolať, ak je z okolností zrejmé, že vyjadruje vôľu konajúcej osoby (§ 41a ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Ak právnym úkonom má byť zastretý iný právny úkon, platí tento iný úkon, ak to zodpovedá vôli účastníkov a ak sú splnené všetky jeho náležitosti. Neplatnosti takého právneho úkonu sa nemožno dovolávať voči strane, ktorá ho považovala za nezastretý (§ 41a ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Právny úkon je neplatný, ak ho konajúca osoba urobila v omyle vychádzajúcom zo skutočnosti, ktorá je pre jeho uskutočnenie rozhodujúca, a osoba, ktorej bol právny úkon určený, tento omyl vyvolala alebo o ňom musela vedieť. Právny úkon je takisto neplatný, ak omyl táto osoba vyvolala úmyselne. Omyl v pohnútke nerobí právny úkon neplatným (§ 49a Občianskeho zákonníka).

12. Spomedzi znakov definujúcich právny úkon má zásadný význam jednota vôle a jej prejavu. To znamená, že pokiaľ neexistuje vôľa (napríklad z dôvodu fyzického donútenia), neexistuje ani právny úkon. Právny úkon ale neexistuje ani vtedy, ak neexistuje prejav vôle. Vôľa, ako psychický vzťah konajúceho človeka k zamýšľanému (chcenému) následku je nevyhnutným pojmovým predpokladom vzniku právneho úkonu. V súvislosti so zisťovaním existencie vôle v určitom konkrétnom prípade, t.j. so zisťovaním, či pri určitom prejave vôle ten, kto vôľu prejavil, ju aj skutočne

mal, a či skutočne chcel to, čo prejavil, že chce (t.j. že navonok prejavene zodpovedá jeho vôli), treba poznamenať, že na existenciu vôle sa pri jej prejave usudzuje predovšetkým z objektívnych skutočností, teda predovšetkým z okolností, za ktorých bol prejav vôle urobený. Neprihliada sa na vnútornú pohnútku (motív) prejavenej vôle. Takáto pohnútko je irelevantná, ibaže by bola právnym úkonom prejavenej, a tým sa stala jeho súčasťou. Ak prejav posúdený podľa týchto zásad nevzbudí pochybnosti o tom, že je primeraným prejavom skutočnej vôle, predpokladá sa, že ním je.

Náležitostami vôle sú predovšetkým jej sloboda a vážnosť (ale taktiež absencia omylu a tiesne). Slobodou vôle je sloboda jej vytvorenia, teda sloboda vzniku vôľového rozhodnutia a sloboda jeho prejavu. Pokiaľ ide o vážnosť vôle, prejav, ktorý je iba zdanlivo prejavom vôle, avšak v skutočnosti pri ňom vôľa neexistuje alebo skutočná vôľa je iná, je podľa § 37 Občianskeho zákonníka neplatný. Náležitostami prejavu sú určitosť a zrozumiteľnosť; právny úkon, ktorý nie je dostatočne určitý alebo zrozumiteľný, je neplatný (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Súkromnoprávne vzťahy sú založené na autonómii a zmluvnej slobode subjektov týchto vzťahov. Pre konanie súkromnoprávných subjektov je charakteristická nielen samoregulácia ich záujmov prostredníctvom právnych úkonov, ale aj potenciálne dôsledky ich právnych úkonov pre tretie osoby. So zreteľom na individuálne okolnosti preskúmvanej veci je potrebné uviesť, že aj pri uzatváraní zmlúv a realizácii práv a povinností, ktoré sú obsahom právneho vzťahu založeného tou - ktorou zmluvou, platí síce zásada zmluvnej slobody, na druhej strane sa ale uplatňuje tiež zásada zodpovednosti samotného účastníka za ochranu svojich práv „vigilantibus iura scripta sunt“ (t.j. 1. zákony sú písané pre bdelych, 2. každý nech si chráni svoje práva, 3. práva patria len bdelym, pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým, teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí o svoje práva dbajú s dostatočnou opatrnosťou, starostlivosťou a predvídavosťou). Treba tiež poukázať na ďalšiu zásadu uplatňovanú v súkromnoprávných vzťahoch „pacta sunt servanda“ (t.j. zmluvy sa majú dodržiavať), ktorá je úzko naviazaná na už spomenuté zásady súkromného práva - zásadu autonómie vôle a zásadu zmluvnej slobody. Tieto zásady vo vzájomnom kontexte vyjadrujú, že zmluvné strany sú, pri splnení zákonných požiadaviek, oprávnené zaväzať sa k čomukoľvek, čo nie je zakázané, avšak keď už raz zmluvu uzatvorila, sú povinné dohodnuté práva a povinnosti rešpektovať.

Právna úprava obmedzuje zmluvnú slobodu strán napríklad tým, že niektoré právne úkony považuje za (absolútne alebo relatívne) neplatné.

Za rozlišovacie kritérium absolútnej a relatívnej neplatnosti možno označiť charakter chránených záujmov a ich intenzitu spojenú s primeranosťou aplikácie právnych noriem, ktoré tieto záujmy vyjadrujú. Pre absolútnu neplatnosť právnych úkonov je charakteristické, že nastáva priamo zo zákona (ex lege), pôsobí od počiatku (ex tunc) a súd na ňu prihliada z úradnej povinnosti (ex officio). Absolútnej neplatnosti právneho úkonu sa môže dovolávať aj ten, kto ju sám spôsobil. Relatívne neplatné sú právne úkony taxatívne vymenované v § 40a Občianskeho zákonníka. Relatívne neplatný právny úkon vyvoláva všetky účinky ako platný právny úkon, avšak tieto účinky pôsobia len do okamihu dovolania sa právnej skutočnosti opodstatňujúcej záver o relatívnej neplatnosti. Relatívnej neplatnosti sa treba dovolať, právo dovolať sa relatívnej neplatnosti ale nemá ten, kto ju sám spôsobil.

13. V prejednávanej veci sa žalobca domáhal určenia, že dlh zo zmluvy o pôžičke neexistuje.

Podľa ustanovenia § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

14. Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že pre uzavretie dohody o pôžičke sa nevyžaduje písomná forma, takže táto zmluva môže byť uzavretá i ústne alebo konkludentným spôsobom. Podstatnou náležitosťou obsahu takejto dohody je okrem označenia zmluvných strán, predovšetkým určenie predmetu pôžičky; z obsahu zmluvy musí vyplynúť i povinnosť dlžníka vrátiť veci rovnakého druhu (peňazí). Keďže táto zmluva je reálnou zmluvou (kontraktom), k jej uzavretiu zákon vyžaduje i skutočné odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi. Dokiaľ k odovzdaniu peňazí nedôjde, medzi zmluvnými stranami právny vzťah z pôžičky nevznikne.

15. Súd prvej inštancie žalobe vyhovel z dôvodu, že žalobca konal pri uzatvorení zmluvy o pôžičke v omyle vyvolanom žalovaným, jeho vôľou nebolo uzavrieť zmluvu o pôžičke, ale kúpnu zmluvu o kúpe motorového vozidla. Následne vyhodnotil, že napriek uzavretiu zmluvy o pôžičke nedošlo k naplneniu pôžičky ako reálnemu kontraktu, pretože žalovaný žalobcovi peniaze neodovzdal. Súd prvej inštancie si neujasnil, či písomná zmluva o pôžičke je neplatný právny úkon pre omyl konajúcej osoby spočívajúcej v nedostatku vôle uzavrieť tento právny úkon, alebo nedošlo vôbec ku vzniku zmluvy o pôžičke pre nevyplatenie peňazí. Odvolací súd sa v tejto otázke stotožnil s názorom žalovaného, že rozhodnutie je v tejto časti zmätočné.

16. Odvolací súd sa stotožnil s názorom žalovaného, že súd vo veci vykonal síce dokazovanie, ale dostatočne nezistil skutkový stav. Svoje rozhodnutie založil na listinných dôkazoch výpovedí svedkov na pojednávaní a prečítaním zápisníc o výsluchu svedkov I. a J. vypočutých v trestnom konaní. Listinné dôkazy nesprávne vyhodnotil a rovnako nesprávne uviedol zápisnicu o výsluchu svedka Q. Riešenie skutkovej otázky je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania; pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenuté konania) niektoré fyzické alebo právnické osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec. S istým zjednodušením možno konštatovať, že otázkou skutkovou (faktickou) je pravdivosť, či nepravdivosť skutkových tvrdení procesných strán. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky prebieha v procese právneho posudzovania veci pri ktorom súd zvažuje o určitej právnej norme, jej obsahu, zmyslu a účelu, normu interpretuje a zo svojich skutkových zistení (to znamená po vyriešení skutkových otázok a na ich podklade) prijíma právne závery o (ne)existencii dôvodu aplikovania predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad.

17. Súd nemusí vykonať všetky dôkazy, ktoré navrhne strana sporu. O tom, ktoré dôkazy vykoná rozhoduje súd. Musí však dbať o to, aby z dokazovania nevylúčil taký dôkaz, ktorý má potenciál preukázať rozhodujúcu skutkovú okolnosť významnú pre rozhodnutie. Ak sa rozhodne dôkaz nevykonať, musí to zdôvodniť. Túto povinnosť mu ukladá ustanovenie § 220 CSP. S prihliadnutím na princíp rovnosti zbraní, ktorý sa musí nevyhnutne sťahovať aj na zhromažďovanie skutkových podkladov významných pre rozhodnutie je situácia, v ktorej jedna z procesných strán nemá reálnu možnosť získať potrebné skutkové podklady. Z objektívneho hľadiska je vtedy ohrozená základná spoločenská funkcia civilného sporového procesu spočívajúca v poskytovaní ochrany subjektívnym právam, ktoré vyplývajú z náležitého zistenia skutkového stavu. V takom prípade procesná možnosť súdu vykonať dôkaz sa niekedy môže významovo blížiť až k povinnosti vykonať ho, prípadne vykonať aj iný než navrhovaný dôkaz alebo zvoliť iný vhodný procesný postup, ktorým sa predíde ohrozeniu spoločenskej funkcie civilného sporového konania. Právna teória aj súdna prax v obdobných prípadoch používa na vystihnutie tejto procesnej situácie pojem „informačný deficit“ strany zaťaženej dôkazným bremenom, negatíva ktorého pre túto stranu môžu byť preklenuté takzvanou povinnosťou strany nezaťaženej dôkazným bremenom (rozhodnutie NS SR 3Cdo 2/2016, CSP komentár Z. M., Y. S., K. J., M., K. J., E. M. a kol. strana 697 až 700). Súd, ktorý zvolí vhodný procesný postup, ktorým sa preklenú tieto negatíva sa tým nedostáva do pozície „právneho pomocníka strany“ (viď rozhodnutie NS SR z 21.05.2020 8Cdo 44/2020).

18. Teória procesného práva podmieňuje úspech strany v spore unesením dvoch bremien. Ide jednak o bremeno tvrdiť skutočnosti, ktoré môžu privodiť úspech v spore a jednak bremeno tieto skutočnosti preukázať. Základnou normou upravujúcou bremeno tvrdenia a preukazovania je ustanovenie § 132 CSP. Stanovuje dôkaznú povinnosť strán v sporovom konaní. Aby strana sporu mohla splniť svoju zákonnú povinnosť označiť potrebné dôkazy, musí predovšetkým splniť svoju povinnosť tvrdenia. Predpokladom dôkaznej povinnosti je teda tvrdenie skutočností, tzv. bremeno tvrdenia. Ak strana neplní svoju povinnosť tvrdiť skutočnosti rozhodne z hľadiska hypotézy právnej normy, potom spravidla ani nemôže splniť dôkaznú povinnosť. Nesplnenie povinnosti tvrdenia, teda neunesenie bremena tvrdenia má za následok, že skutočnosť, ktorú strana v spore vôbec netvrdila a ktorá nevyšla v konaní inak najavo nebude predmetom dokazovania. Ak ide o skutočnosti rozhodné podľa hmotného práva, potom neunesenie bremena tvrdenia o tejto skutočnosti bude mať väčšinou za následok pre neho nepriaznivé rozhodnutie. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného. Pri posudzovaní dôkazného bremena na strane tej ktorej strany sporu treba rešpektovať tzv. negatívnu teóriu, t.j. pravidlo, že neexistencia

(niečoho) majúca trvajúci charakter sa zásadne nepreukazuje. Na nikom totiž nemožno spravodlivo žiadať, aby preukázal reálnu neexistenciu určitej právnej skutočnosti. Napríklad od žalobcu nemožno požadovať, aby preukazoval, že žalovaný mu ešte nevrátil požičané peniaze. Je na žalovanom, aby tvrdil a preukazoval, že pôžičku vrátil.

19. Súd prvej inštancie v bode 4, 7 rozsudku konštatoval vykonanie dokazovania oboznámením notárskej zápisnice a zmluvy o pôžičke. Napriek tomu v bode 32 rozsudku po vyhodnotení dokazovania uviedol, že mal za nepochybne preukázané, že strany sporu vo forme notárskej zápisnice podpísali dňa 14.11.2018 Zmluvu o pôžičke. Uvedené tvrdenie nie je pravdivé. Žalobca podpísal notársku zápisnicu, v ktorej vyhlásil, že dňa 14.11.2018 podpísal zmluvu o pôžičke s veriteľom O. I.. Osoba povinná vyhlasuje, že dlžnú sumu neuhradila do dnešného dňa. Zmluva zo dňa 14.11.2018 je neoddeliteľnou súčasťou notárskej zápisnice. Oprávnená osoba vyhlasuje, že s osobou povinnou sa dohodli, že osoba povinná, že svoj záväzok 202 500 eur uhradí do 31.01.2019 v hotovosti k rukám oprávnenej osoby. V bode 3 osoba povinná vyhlásila uznanie záväzku a v bode 4 súhlas s jej vykonateľnosťou. Notárska zápisnica bola spísaná 14.12.2018 a Zmluva o pôžičke 12.11.2018. V zmluve sa strany dohodli, že dlžník vráti požičanú sumu do 12.12.2018. Nikde v zmluve nie je uvedený dátum vrátenia do 31.01.2019. Preto obsah bodu 7 rozsudku nezodpovedá obsahu zmluvy o pôžičke a chaotické je uvedenie dátumu vrátenia do 12.12.2018 s odmenou 2 500 eur do 31.01.2019.

20. Rovnako súd I. inštancie konštatoval podpísanie notárskej zápisnice v bodoch 32, 40 dňom 14.11.2018. Z toho potom vyplýva jeho nesprávne konštatovanie v bode 45 poukazujúce na zarážajúce konanie podpísania Zmluvy o pôžičke 12.11.2018 a notárskej zápisnice dva dni o uzavretí Zmluvy o pôžičke tvrdiac, že do uplynutia lehoty na plnenie žalobcu bol dostatok času.

21. Súd prvej inštancie mal k dispozícii spis KR PZ SR, z ktorého v rozhodnutí uviedol výpovede svedkyne I. a N. J., tieto doručil stranám. V trestnom spise sa nachádza ešte konfrontácia medzi žalobcom a svedkom, ktorá nie je súčasťou spisu a bola založená v zadnej časti spisu. V nej svedok uviedol, že keď auto bolo pojazdné, patrilo B. M.. Z konfrontácie v bode 19 rozsudku nie je žiadna zmienka.

22. Z vyšetrovacieho spisu vyplýva, že boli vypočutí ďalší svedkovia A. T. (uviedol, že žalobca kúpil auto od M. a bol ho u neho opravovať), C. K. (overoval zmluvu o pôžičke), B. M. (uviedol, že auto bolo jeho, bolo písané na jeho meno, rozbil ho, ponúkol ho žalobcovi, predal mu ho za 5 500 eur, žiadnu zmluvu nepodpisovali), bola vykonaná konfrontácia žalobcu a žalovaného (žalobca uviedol, že tú zmluvu o pôžičke mu žalovaný dal prečítať, ale nevedel, čo je tam napísané, nerozumel tomu, podpísal to, lebo nevedel, čo je tam uvedené).

23. Súd prvej inštancie vo veci rozhodol 25.02.2022. Trestné stíhanie bolo zastavené 20.03.2020 nakoľko skutok nie je trestným činom. Uznesenie o zastavení trestného stíhania obsahuje veľmi podrobné výpovede žalobcu, žalovaného, svedkov, listinné dôkazy. Súd I. inštancie sa neoboznámil ani s jeho obsahom. Pokiaľ by venoval dostatočnú pozornosť trestnému spisu a dôvodom rozhodnutia o zastavení trestného stíhania, vykonal by dokazovanie výsluchom svedkov. Vôbec nekonfrontoval žalobcu, jeho výpovede v trestnom konaní a občianskoprávnom konaní.

24. Svoje rozhodnutie založil na nedôveryhodnosti svedkov žalovaného (hoci predložili zmluvy o pôžičke a jednoznačne potvrdili poskytnutie pôžičky žalovanému, ktorý im ich doteraz nevrátil) a tvrdení, že v čase poskytovania pôžičky finančnými prostriedkami nedisponoval. Teória o ťažko uveriteľnom poskytnutí peňazí nie je v danom prípade relevantná. Súd prvej inštancie pomerne obširne zdôvodnil rozhodnutie požívaním alkoholických nápojov žalobcu vyhodnotením ako jednoduchého človeka nechápajúceho konanie okolo seba. Toto posúdil na základe vyjadrenia žalobcu na pojednávaní. Žalobca bol vypočutý opakovane počas trestného konania, v ktorom spise sa nenachádza žiadna zmienka o jeho nechápaní položených otázok a diania okolo seba. Rovnako jeho neschopnosť nevyplýva z výpovede overovateľa jeho podpisu na obecnom úrade a výpovede notárky spisujúcej notársku zápisnicu. Pokiaľ by žalobca nechápal zmysel právnych úkonov, najmä notárskej zápisnice, určite by nedošlo k jej podpísaniu. Súdu prvej inštancie ušlo pozornosti, že žalobca po výhre založil niekoľko sporiacich účtov, ktoré následne zrušil. Stal sa tichým spoločníkom autobazáru, do ktorého kupoval motorové vozidlá. Ako sám uviedol, opravil dom, kupoval veci, autá. Ako tieto právne úkony vykonával a či bol spôsobilý na ich vykonanie, toto súd prvej inštancie neposudzoval. Z celého konania žalobcu sa javí, že v súčasnej dobe je pre neho priaznivejšie postavenie človeka nevedomého, nechápajúceho

a nerozumejúceho slovenskému jazyku. Odvolací súd len podotýka, že po vydaní exekučného príkazu žalovaný ihneď podal návrh na odklad exekúcie z dôvodu podania žaloby, že dlh neexistuje.

25. Odvolací súd rozsudok súdu I. inštancie pre nedostatočne vykonané dokazovanie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Jeho povinnosťou bude doplniť dokazovanie opätovným výsluchom strán, svedkov, vypočutých v trestnom konaní vyššie uvedených a až po takto vykonanom dokazovaní vyhodnotiť výsledky vykonaného dokazovania vo veci rozhodnúť.

Vo svojom novom rozhodnutí rozhodne o náhrade trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

: Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisovo rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).